

Nom de l'assignatura: Present i Futur de la Integració Europea

Codi de l'assignatura: 21320

Titulació/estudi:

Graus en Administració i Direcció d'Empreses, en Economia i en C. Empresarials-Management.

Curs: Tercer i Quart

Tipus Assignatura: Assignatura optativa

Trimestre: Tercer

Nombre de crèdits ECTS: 5 crèdits

Hores de dedicació de l'estudiant: 125 hores

Llengua o llengües de la docència: Català

Professor: Dr. Carles Gasòliba i Böhm i Dr. Albert Viñas Vizcaíno

1. Presentació de l'assignatura

La Unió Europea (UE) influeix cada cop més en el nostre entorn polític, econòmic i social. El coneixement del seu funcionament i les seves polítiques s'està convertint en una eina necessària tant per desplegar les diferents activitats professionals com per comprendre i assimilar millor l'àmplia i sovint complexa informació que ens arriba de les institucions europees.

L'objectiu d'aquesta assignatura és proporcionar una formació adequada sobre la Unió Europea, incidint en aquells temes clau que permetin entendre què és i què fa la UE, com s'organitza, com ens afecten les seves polítiques, quin paper té la Unió en l'escenari mundial i cap on avança el procés d'integració europea.

El programa de l'assignatura cobreix els aspectes més importants de l'estructura institucional, jurídica i financera de la Unió, el funcionament del mercat interior europeu, la descripció de les principals polítiques comunitàries i l'anàlisi dels reptes de futur de la UE. En particular, es tracten les polítiques en què l'acció de la UE té més intensitat, les seves repercussions per a l'Estat espanyol i Catalunya i les qüestions de més actualitat com ara la Unió Econòmica i Monetària i els reptes econòmics i socials de la UE ampliada.

2. Competències que s'han d'assolir

Competències transversals

- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de prendre decisions i d'adaptació a noves situacions / capacitat per elaborar informes sobre aquests temes).
- Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

Competències específiques

- Capacitat d'analitzar les institucions europees i el seu entorn. Aquesta competència es concreta en:
 - o Coneixement de la dimensió interna de les institucions europees: naturalesa, objectius, estructures, govern, operacions.
- Capacitat per fonamentar i aplicar el marc normatiu de la UE, i els seus efectes. Aquesta competència es concreta en:
 - o Coneixement, interpretació i aplicació dels diferents instruments normatius (disposicions normatives i actuacions dels legisladors).
 - o Coneixement de la seva incidència sobre la realitat econòmica i social.
- Capacitat d'identificar i de comprendre les polítiques europees i el seu funcionament. Aquesta competència es concreta en:
 - o Capacitat de conèixer, analitzar i valorar la incidència de polítiques europees.

3. Continguts

Present i Futur de la Integració Europea

Primera part: Evolució històrica i estructura institucional, jurídica i financera de la Unió Europea

1.1. Orígens i evolució històrica de la Unió Europea

- Els fonaments econòmics i polítics del procés d'integració europea.
- Història i evolució: de les Comunitats Europees a la Unió Europea.
- Les successives ampliacions.
- Les reformes dels tractats constitutius fins al Tractat de Lisboa (2009).

1.2. Estructura competencial, institucional, jurídica i financera de la Unió Europea

- Estructura, objectius i competències de la UE.
- Les institucions comunitàries: composició, funcionament i atribucions.
- El procediment de presa de decisions.
- L'ordenament jurídic comunitari.
- La participació de les comunitats autònomes de l'Estat en els afers europeus.
- El concepte de ciutadania europea: una reflexió des de Catalunya.
- El pressupost de la UE i les perspectives financeres.

Segona part: El mercat interior europeu i les principals polítiques comunitàries

2.1. El mercat interior europeu i la integració econòmica i monetària

- La lliure circulació de mercaderies.
- La lliure circulació de persones.
- La lliure prestació de serveis i el dret d'establiment d'empreses i professionals.
- La resolució de problemes en el mercat interior.
- La integració monetària i la coordinació de les polítiques macroeconòmiques.
- La integració dels mercats financers.
- L'harmonització de la fiscalitat.

2.2. Les principals polítiques comunitàries

- La política agrícola comuna.
- La política de cohesió econòmica i social i els fons estructurals.
- L'Agenda de Lisboa: cap a una economia més competitiva.
- La política d'immigració i asil.
- La cooperació judicial i policíaca.

Tercera part: Les relacions exteriors de la Unió Europea

Marc general de les relacions exteriors de la Unió Europea

- Origen i evolució de la política exterior de la UE.
- Les relacions amb les diferents àrees geogràfiques.

Les relacions exteriors econòmiques de la Unió Europea

- La política comercial comuna.
- Els acords multilaterals en el marc de l'OMC.

La política exterior i de seguretat comuna (PESC) i la política europea de seguretat i defensa (PESD)

- Objectius, actors i instruments.
- Prevenció de conflictes i gestió de crisis.
- La UE com a actor internacional.
- Novetats que aporta el Tractat de Lisboa.

4. Avaluació

Els criteris d'avaluació són:

En primer lloc es realitzarà un examen parcial (25 % de la nota final de l'assignatura).

En segon lloc, l'examen final constarà de preguntes teòriques sobre matèries contingudes (50% de la nota final de l'assignatura).

En tercer lloc, les pràctiques (20 % de la nota final de l'assignatura).

En quart lloc, la participació activa a les classes (5% de la nota final de l'assignatura).

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

BARBÉ IZUEL, ESTHER., *La Unión Europea más allá de sus fronteras ¿Hacia la transformación del Mediterráneo y Europa Oriental?*, Editorial Tecnos, Madrid, 2010.

CUENCA GARCÍA, EDUARDO., *Economía de la Unión Europea*, Pearson, Prentice Hall, Madrid, 2007.

FERRER i JUNQUÉ, XAVIER., *Viure segurs a Europa, ens cal un exercit comú ?*, Editorial Deria, Barcelona, 2009.

FONTAINE, PASCAL., *Dotze lliçons sobre Europa*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2011.

GASOL MAGRIÑÀ, ANTÓN., *Arquitectura Financiera. Internacional y Europea*, Editorial Accid, 2012.

VARIOS AUTORES., *Ten years of Mediterranean Dialogue / Diez años de diálogo Mediterráneo*, Quaderns de la Mediterrània, nº 14, Institut Europeu de la Mediterrània, Barcelona, 2010.

VARIOS AUTORES., *El paper de la UE com a actor en un món global – Un servei diplomàtic europeu a favor de la pau*, El Consell Català del Moviment Europeu, Editorial Mediterrània, 2011.

5.2. Bibliografia complementària

ABELLÁN HONRRUBIA, V., VILÀ COSTA, B., OLESTI RAYO, A., *Lecciones de Derecho Comunitario Europeo*, Ariel, Barcelona, 2000.

COMISSIÓ EUROPEA., *Funcionament de la UE*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2011.

COMISSIÓ EUROPEA., *Llibertat de circulació i residència a Europa*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2011.

COMISSIÓ EUROPEA., *Breu guia de l'euro*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2011.

COMISSIÓ EUROPEA., *Guia del Tractat de Lisboa*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2010.

COMISSIÓ EUROPEA., *La UE a Barcelona*, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2010.

COMISSIÓ EUROPEA., *La Política Agrícola Comuna*, explicada, Oficina de Publicacions de la Unió Europea, Luxemburg, 2008.

MANGAS MARTÍN, A., y LIÑÁN NOGUERAS, D. J., *Instituciones y Derecho de la Unión Europea*, Tecnos, Madrid, 2003.

5.3. Recursos didàctics

Versions consolidades del Tractat de la Unió Europea i del Tractat de funcionament de la Unió Europea.

Adreces d'Internet per treballar

Portal de la Unió Europea: www.europa.eu.int

Portal del Banc Central Europeu: www.ecb.int

Portal normativa europea, diversos autors: www.iustel.com

6. Metodologia

Es tracta d'un sistema en el qual es combinen les classes teòriques i pràctiques.

En primer lloc, les classes presencials són impartides pels professors sobre les qüestions més importants o problemàtiques del programa.

En segon lloc, l'objectiu de les classes pràctiques és el d'apropar l'alumne a l'actualitat de la UE, mitjançant supòsits de fet i caos reals, emprant la legislació i documentació comunitàries.

Per últim, els coneixements teòrics i pràctics s'avaluaran mitjançant un examen parcial i un examen final.

7. Programació d'activitats

Calendari de classes:

Teoria: Dijous / Divendres Aula 40.144, Edifici Roger de Llúria.

Pràctiques: Dimecres Grup 101 Aula40.148 / Grup 102 Aula 40.148 / Grup 103 Aula 40.148.

DIMECRES (9:00-10:30), (13.00-14.30), (14.30-16.00)	DIJOURS (19:00-20:30)	DIVENDRES (19:00-20:30)
	Abril 3 Carles Gasòliba Introducció al curs. La Unió Europea, avui.	Abril 4 Carles Gasòliba Les institucions de la UE, pressa de decisions
	Abril 10 Carles Gasòliba Les 4 llibertats: el Mercat Interior Europeu	Abril 11 Albert Viñas Història
	Abril 24 Albert Viñas L'ordenament jurídic comunitari	Abril 25 Albert Viñas La protecció dels drets fonamentals a la UE
	Maig 1 Festa del Treball	Maig 2 Albert Viñas PAC
Maig 7 Pràctica	Maig 8 Carles Gasòliba El pressupost de la UE. Pressupost multianual 2014- 2020	Maig 9 Carles Gasòliba L'euro i política monetària de la UE

Maig 14 Prova parcial	Maig 15 Carles Gasòliba La integració dels mercats financers	Maig 16 Albert Viñas Política de cohesió econòmica i fons estructurals
Maig 21 Pràctica	Maig 22 Carles Gasòliba L'harmonització de la fiscalitat	Maig 23 Carles Gasòliba La PECS i la PESD
Maig 28 Pràctica	Maig 29 Carles Gasòliba Ampliacions, polítiques de veïnatge i política Mediterrània de la UE	Maig 30 Carles Gasòliba Objectius estratègics de la UE: Programa 2020
Juny 4 Pràctica	Juny 5 Albert Viñas La política comercial comuna	Juny 6 Albert Viñas Política Medi Ambient i Energia
Juny 11 Pràctica	Juny 12 Albert Viñas La política de R+D+i de la UE	Juny 13 Albert Viñas Garanties i seguretat ciutadanes: justícia i interior

Prova final de l'assignatura: dijous 19 juny (17.30 / 19.30). Falta per designar l'aula.

DILLUNS (18:30-20:00)	DIMARTS (18:30-20:00)	DIMECRES (16:00-21:00)
Abril 8 Carles Gasòliba Introducció al curs. La Unió Europea, avui	Abril 9 Carles Gasòliba Les institucions de la UE, pressa de decisions	
Abril 15 Albert Viñas Història	Abril 16 Carles Gasòliba Les 4 llibertats: el Mercat Interior Europeu	
Abril 22 Albert Viñas	Abril 23	

Ordenament jurídic	Sant Jordi	
Abril 29 Albert Viñas PAC	Abril 30 Carles Gasòliba El pressupost de la UE. Pressupost multianual 2014-2020	Maig 1 Festa del Treball
Maig 6 Albert Viñas Política de cohesió econòmica i fons estructurals	Maig 7 Carles Gasòliba L'euro i política monetària de la UE	Maig 8 Albert Viñas Pràctica nº 1
Maig 13 Carles Gasòliba La integració dels mercats financers	Maig 14 Carles Gasòliba L'harmonització de la fiscalitat	Maig 15 Albert Viñas Examen parcial
Maig 20 Festiu	Maig 21 Carles Gasòliba La PECS i la PESD	Maig 22 Albert Viñas Pràctica nº 2
Maig 27 Albert Viñas La política comercial comuna	Maig 28 Carles Gasòliba Ampliacions i polítiques de veïnatge	Maig 29 Albert Viñas Pràctica nº 3
Juny 3 Carles Gasòliba Política Mediterrània de la UE: la Unió per la Mediterrània	Juny 4 Carles Gasòliba Objectius estratègics de la UE: Programa 2020	Juny 5 Albert Viñas Pràctica nº 4
Juny 10 Carles Gasòliba El concepte de ciutadania europea: una reflexió des de Catalunya	Juny 11 Albert Viñas Garanties i seguretat ciutadanes: justícia i interior	Juny 12 Albert Viñas Pràctica nº 5

--	--	--

Prova final de l'assignatura: dijous 27 de juny (11.30 / 13.30), falta per determinar l'aula.